

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športna vzgoja

**MNENJE STARŠEV O VKLJUČEVANJU PREDŠOLSKIH OTROK V
ORGANIZIRANO ŠPORTNO VADBO V ZAGORJU OB SAVI**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA
prof. dr. Mateja Videmšek
RECENZENT
prof. dr. Jože Štihec

Avtorica dela
TJAŠA LOGAJ

Ljubljana, 2015

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof. dr. Mateji Videmšek za njeno strokovno pomoč, prijaznost in dostopnost pri nastajanju diplomskega dela. Zahvaljujem se tudi recenzentu prof. dr. Jožetu Štihcu.

Posebna zahvala gre mojemu fantu Boštjanu, ki mi je v času študija stal ob strani, me spodbujal in verjel vame.

Ključne besede: predšolski otroci, starši, organizirana športna vadba, Zagorje ob Savi

MNENJE STARŠEV O VKLJUČEVANJU PREDŠOLSKIH OTROK V ORGANIZIRANO ŠPORTNO VADBO V ZAGORJU OB SAVI

Tjaša Logaj

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je ugotoviti, kakšna je ponudba in kakšno povpraševanje po športnih programih za predšolske otroke v občini Zagorje ob Savi. Zanimalo nas je tudi, zaradi katerih razlogov starši svojih otrok ne vpisujejo v organizirane športne aktivnosti ter v katere športne programe, ki bi bili strokovno vodeni in organizirani v Zasavju, bi želeli vključiti svojega otroka.

Pri raziskovalnem delu smo si za pridobivanje potrebnih podatkov pomagali z uporabo anketnega vprašalnika. Vzorec je zajemal 65 staršev otrok, starih 5–6 let, ki obiskujejo vrtec Zagorje ob Savi. Podatki so bili obdelani s pomočjo statističnega programa SPSS, s katerim smo izračunali frekvence. Za preverjanje hipotez je bil uporabljen H_i^2 test. Stopnja verjetnosti smo ugotavljali na ravni petodstotnega tveganja.

Glede na zastavljene cilje je raziskava pokazala, da starši z višjo izobrazbo pogosteje vpisujejo svoje otroke v programe športne vadbe, kar je verjetno posledica boljšega ekonomskega statusa. Ugotovili smo tudi, da starši svojih otrok k tovrstnim vadbam ne vpisujejo zaradi previsokih cen. Prišli smo do rezultata, da bi starši v Zagorju ob Savi svoje otroke najraje vključevali v plavalne programe. Ugotovili smo tudi, da stopnja izobraženosti staršev ne vpliva na njihova mnenja o vključevanju predšolskih otrok v programe splošne vadbe.

Key words: preschool children, parents, organized sport activity, Zagorje ob Savi

PARENTS OPINION ON INCLUDING PRESCHOOL CHILDREN INTO ORGANIZED SPORT ACTIVITIES IN ZAGORJE OB SAVI

Tjaša Logaj

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to analyze the offer and inquiry about the sport activities for preschool children in the Slovene municipality of Zagorje ob Savi. We were interested in why parents decide not to enroll their children into organized sport activities and, furthermore, which sport activities led by qualified staff and organized in Zagorje ob Savi would they choose for their children.

The research section of the thesis discusses relevant information obtained by questionnaire. The sample included 65 parents of children aged 5–6, who attend the Zagorje ob Savi kindergarten. The obtained data was then analyzed with the SPSS statistical program and the hypotheses were tested with χ^2 test. The degree of probability was estimated considering the 5 percent risk level.

Following the stated objectives, the research confirms that parents with higher education more frequently enroll their children into organized sport activities, most likely due to their better financial status. One of the reasons why parents decide not to enroll their children in such activities lies in the sport programs being too expensive. Parents in Zagorje ob Savi would most likely include their children in swimming programs. We came to a conclusion that the education level of parents does not affect their opinion on including children in motor skills program.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
1.1 POMEN GIBALNIH DEJAVNOSTI ZA PREDŠOLSKE OTROKE	8
1.2 VPLIV STARŠEV NA ŠPORTNO AKTIVNOST OTROK	9
1.3 TRENUTNA PONUDBA ORGANIZIRANE VADBE ZA PREDŠOLSKE OTROKE V OBČINI ZAGORJE OB SAVI	10
1.4 DOSEDANJE RAZISKAVE O ŠPORTNIH PROGRAMIH ZA PREDŠOLSKE OTROKE	11
1.5 CILJI IN HIPOTEZE	12
2 METODE DELA	14
2.1 PREIZKUŠANCI.....	14
2.2 PRIPOMOČKI	14
2.3 POSTOPEK.....	14
3 REZULTATI IN RAZPRAVA	15
3.1 ANALIZA REZULTATOV VPRAŠALNIKA ZA STARŠE	15
3.2 PREVERJANJE HIPOTEZ	22
4 SKLEP	27
5 VIRI	29
6 PRILOGE	31
6.1 PRILOGA 1 – ANKETNI VPRAŠALNIK	31

KAZALO SLIK

<i>Slika 1.</i> Spol staršev.	15
<i>Slika 2.</i> Izobrazba staršev.	15
<i>Slika 3.</i> Okolje bivanja.	16
<i>Slika 4.</i> Športna aktivnost staršev.	16
<i>Slika 5.</i> Otrokovo preživljanje prostega časa.	17
<i>Slika 6.</i> Obiskovanje organizirane popoldanske športne dejavnosti.	17
<i>Slika 7.</i> Predhodno zanimanje o strokovni usposobljenosti vaditelja.....	18
<i>Slika 8.</i> Seznanitev staršev s športno vadbo.	19
<i>Slika 9.</i> Razlog, da se otrok ne ukvarja z organizirano popoldansko športno aktivnostjo.	19
<i>Slika 10.</i> Zanimanje za športni program.....	20

KAZALO TABEL

Tabela 1 <i>Mnenje staršev o vključevanju predšolskih otrok v športne programe splošne vadbe</i>	21
Tabela 2 <i>Pogostost vpisovanja otrok v organizirane športne dejavnosti, glede na izobrazbo staršev</i>	22
Tabela 3 <i>Razlike v mnenju staršev o programih splošne športne vadbe, glede na izobrazbo</i>	23

1 UVOD

V sodobni družbi ljudje zaradi pomanjkanja časa in stresnega vsakdanjika velikokrat zanemarjajo športne dejavnosti. Vendar ravno šport pripomore k ohranjanju zdravja in bolj kvalitetnemu življenju. Če se veliko gibamo in smo v dobri telesni pripravljenosti, se tudi veliko lažje spopadamo s stresnimi situacijami sodobnega življenja.

Gibanje je pomembno skozi vse življenje. Za otroka poleg igre predstavlja primarno aktivnost. Videmšek, Strah in Stančević (2001) navajajo, da je predšolsko obdobje temelj gibalnega razvoja. V zgodnjem otroštvu je otrokov organizem najbolj izpostavljen vplivom okolja, ravno to pa vpliva na razvoj njegove osebnosti. Tisto, kar otrok zamudi v tem zgodnjem obdobju, kasneje žal ne more več nadoknaditi. Otrokove dejavnosti v predšolskem obdobju so podlaga za kasnejše športne dejavnosti in hkrati vplivajo na oblikovanje različnih sposobnosti in lastnosti.

Otrok začne usvajati prve informacije v trenutku, ko se rodi. Starši so tisti, ki mu omogočajo prve stike z okoljem in nosijo veliko odgovornost za njegovo zgodnje učenje. Te informacije otrok pridobiva predvsem s pomočjo gibanja, ki predstavlja najbolj primarno in naravno potrebo. Gibanje vpliva na vsa področja njegovega razvoja – od spoznavnega, čustvenega do socialnega. Eden pomembnih vidikov vloge staršev je zato tudi čim pogostejše sodelovanje z otrokom na različnih področjih (Videmšek idr., 2001).

Zelo pomembno je zavedanje staršev o pomenu predšolske športne vzgoje, saj to otroku predstavlja trden most k njegovemu kakovostnejšemu preživljanju prostega časa s športnim udejstvovanjem tudi v kasnejših življenjskih obdobjih. Šport ohranja in krepi otrokovo zdravje, razvija njegove sposobnosti in omogoča lažje vključevanje ter prilagajanje v družbeno in naravno okolje, zato je pomembno, da starši že v predšolskem obdobju navajajo otroke na redno športno aktivnost (Videmšek idr., 2001).

Posameznik s športno aktivnostjo pridobi določen red in disciplino, kar pride prav na vseh življenjskih področjih. Če bo otrok že od majhnega hodil na popoldansko vadbo, bo imel manj težav pri navezovanju stikov z drugimi vrstniki. Ko bo začel hoditi v šolo, bo že navajen na gibanje in igro ob določeni uri, zato bo točno prihajal na vadbo, navajen bo sodelovati v skupini, biti pravičen v igri, sproti bo opravljal šolske obveznosti, da bo lahko hodil na trening, poleg tega pa bo še spoznaval in opazoval svoje gibalne sposobnosti in spremembe in seveda užival ob uspehu in napredku ter se naučil prenašati poraz (Završnik in Pišot, 2005).

Preučevanje športnih dejavnosti predšolskih otrok ter materialnih in kadrovskih pogojev v slovenskih vrtcih je pokazalo, da za otroke v predšolskem obdobju primanjkuje strokovno organizirane in vodene športne vzgoje ter ustreznega izobraženega kadra. Delo športnega

pedagoga zagotavlja kakovosten pristop k vodenju športnih dejavnosti in omogoča tudi uresničitev zastavljenih ciljev kurikuluma za vrtce (Videmšek in Pišot, 2007).

Zelo priljubljeni so športni programi, ki jih vodi strokovni kader. Po obsegu in kakovosti morajo ti zadovoljevati otrokovo potrebo po gibanju, igri in sprostitvi. Učitelj, ki vodi športno vadbo za otroke, jih spodbuja, da skozi igro sprejmejo šport kot način življenja (Videmšek idr., 2001).

1.1 POMEN GIBALNIH DEJAVNOSTI ZA PREDŠOLSKE OTROKE

Gibanje spremlja človeka od rojstva do smrti. Že v prvih gibalnih poskusih, ko se otrok uči plaziti in hoditi, je njegov intelektualni razvoj povezan z gibalnim. Kdor prej shodi, prej usvoji prostor okoli sebe, spozna okolico in ima več možnosti za sporazumevanje. Zaradi omenjenih razlogov bi se morali starši čim pogosteje igrati s svojim otrokom in ga spodbujati v njegovih gibalnih delavnostih. Njegovo naravno potrebo po gibanju bi morali nenehno zadovoljevati in jo krepiti (Videmšek, Berdajs in Karpljuk, 2003).

Z gibanjem otrok zaznava in odkriva svoje telo, preizkuša, kaj telo zmore, doživlja veselje in ponos ob razvijajočih se sposobnostih in spretnostih ter gradi zaupanje vase. Hkrati gibanje otroku daje občutek ugodja, varnosti, veselja, torej dobrega počutja. Z gibanjem raziskuje, spozna in dojema svet okoli sebe (Videmšek idr., 2003).

Gibalni razvoj je v razvoju človekovih funkcij v ospredju predvsem v prvih letih življenja. Razvoj poteka od naravnih oblik gibanja do zelo celostnih in skladnostno zahtevnejših športnih dejavnosti v povezavi z zorenjem, učenjem in posameznikovo lastno voljno aktivnostjo. V predšolskem obdobju otrok zlasti z igro pridobiva raznovrstne izkušnje (Videmšek in Visinski, 2001).

Otrok z različnimi dejavnostmi v zaprtem prostoru in na prostem razvija gibalne in funkcionalne sposobnosti in postopno spozna ter usvaja osnovne prvine različnih športnih zvrsti. Mnoge gibalne dejavnosti od otroka zahtevajo, da se zaveda drugih otrok in odraslih, da z njimi deli prostor in stvari ter da sodeluje. Pri dejavnostih v paru ali skupini ima priložnost, da si skupaj z drugimi otroki prizadeva doseči cilj. V elementarnih gibalnih igrah spozna smisel in pomen upoštevanja pravil, pomen sodelovanja in spoštovanja ter upoštevanja različnosti. Ko išče svoje načine in poti za rešitev različnih gibalnih nalog, je otrok tudi ustvarjalen, saj z lastno domišljijo odgovarja na nove izzive in izraža svoja čustva ter občutja (Videmšek idr., 2003).

1.2 VPLIV STARŠEV NA ŠPORTNO AKTIVNOST OTROK

Spodbudno družinsko okolje pozitivno vpliva na oblikovanje otrokove osebnosti in njegovih vrednot. Otrok prevzema navade, stališča in vrednote staršev, zato je ukvarjanje s športom znotraj družine zelo pomembno za otrokovo nadaljnjo športno dejavnost in sprejemanje športa kot vrednote (Videmšek idr., 2003).

Za otroke je zgled staršev nedvomno zelo pomemben in koristen, veliko bolj kot le nasveti, kako pomembna je športna aktivnost in kako škodljivo je neskončno igranje video in računalniških iger ali pa posedanje pred televizorjem. Otroci večinoma od staršev postopoma prevzamejo različne razvade. Mnogim staršem je lažje nadzirati otroka, ki mirno gleda televizijo, kot ga nadzorovati ali celo aktivno spremljati na zunanjem igrišču (Videmšek idr., 2001).

Kalish (2000, v Videmšek, Strah in Stančević, 2001) navaja podatke neke ameriške raziskave, po kateri naj bi bili otroci športno aktivnih mater, dvakrat bolj aktivni od tistih otrok, ki imajo športno neaktivne matere. Vpliv očetov pa je še večji, saj so otroci športno aktivnih očetov kar 3,5-krat bolj aktivni od otrok, ki imajo športno neaktivne očete. Tisti otroci, ki imajo oba starša športno aktivna, so daleč najbolj aktivni (tudi do 6-krat bolj od otrok s športno neaktivnimi starši).

Po ugotovitvah Kropcejeve (2001, v Videmšek idr., 2001) so otroci, stari od štiri do šest let, ki imajo športno aktivne starše in skupaj z njimi aktivno preživljajo počitnice, nasploh športno bolj dejavni.

Neustrezna športna naravnost družine se najbolj dramatično kaže v padcu gibalnih sposobnosti otrok med starševskimi dopusti in sočasno med otrokovimi šolskimi počitnicami (Strel in Štihec, 1991, v Videmšek idr., 2001). Že raziskava (Koprivnjak in Petrović, 1980, v Videmšek idr., 2001), v katero so bili zajeti otroci, stari do 12 let, je pokazala, da so matere in očetje otrok po vplivnosti za sovrstniki, televizijo, učitelji športne vzgoje kot spodbujevalci aktivne športne dejavnosti ... Predvsem matere so tiste, ki se zavzemajo za športno dejavnost v okviru družine, medtem ko se očetje ukvarjajo s športnimi dejavnostmi v krogu prijateljev in znancev. Zaradi potrebe po druženju z drugimi so za mnoge v športu pomembni predvsem družabni stiki. Kljub interesom po kakovostnem življenju in vlogi družine je šport v okviru družine še vedno premalo prisoten.

Vključevanje staršev v skupno športno vadbo predšolskih otrok je pomembno z različnih vidikov. Otrok se ob starših počuti varnega, z veseljem sodeluje, mu zaupa in uspešno izvaja tudi naloge, ki jih brez pomoči staršev ne bi zmožel (Videmšek idr., 2003).

Otrok tekmuje sam s seboj, ponosen je na svoje razvijajoče se sposobnosti in gibalno znanje. Iz tedna v teden postaja spretnejši, močnejši in hitrejši. Vedno več gibalnih nalog lahko opravi samostojno, starši pa mu po potrebi pomagajo. Otrok se popolnoma nauči zaznati svoj napredek in ga doživlja kot uspeh (Videmšek idr., 2003).

Ozaveščena družina, ki ve, da lahko mnoge odklone v današnji družbi (pomanjkljive in celo slabe gibalne ter funkcionalne sposobnosti, nagnjenost k debelosti, telesne deformacije ljudi, narkomanijo, alkoholizem, samomore, kajenje, nasilje ...) učinkovito prepreči, goji šport kot pomemben sestavni del življenja (Videmšek, Strah in Stankovič, 2001). Šport ji pomeni sredstvo, ki motivira in koristi, ki plemeniti in osrečuje (Petrović, 1991, v Videmšek idr., 2001).

V družinah, kjer gojijo športno aktivnost, so pri otrocih opaznejše sposobnosti, kot so vztrajnost, discipliniranost, natančnost, zaupanje vase, strpnost, potrpežljivost, zdrava tekmovalnost in spoznanje, da se je potrebno potruditi, če hočemo doseči cilj (Videmšek idr., 2001).

1.3 TRENUTNA PONUDBA ORGANIZIRANE VADBE ZA PREDŠOLSKE OTROKE V OBČINI ZAGORJE OB SAVI

Zanimalo nas je, kako je s trenutno ponudbo organizirane vadbe za predšolske otroke v občini Zagorje ob Savi. Podatke smo pridobili od vaditeljev po osebnem pogovoru in preko spletnih strani. V nadaljevanju so na kratko predstavljena posamezna športna društva, ki se ukvarjajo tudi s predšolskimi otroki.

Smučarski klub Zagorje – Alpska sekcija za otroke od četrtega leta dalje ponuja od oktobra do marca vadbo v telovadnici enkrat tedensko, kot pripravo na smučanje. Cilj alpske šole je otroke skozi igro seznaniti z različnimi športi ter tako razvijati osnovne gibalne sposobnosti. Ko zapade prvi sneg, je njihovo poslanstvo naučiti otroke prvih korakov na belih strminah, jih naučiti vožnje z vlečnico in sedežnico ter jih popeljati v svet zimskega športa. Njihovi trenerji in vaditelji so bivši tekmovalci. Nobeden od njih ni študent ali diplomant Fakultete za šport (SK Zagorje, 2015).

Pon do Kwan je klub borilnih veščin, ki je tudi član Kickboxing zveze Slovenije. V klub se lahko vpišejo otroci od tretjega leta dalje. Enkrat tedensko organizirajo vadbo za otroke stare 3–4 in 5–6 let. Imenujejo se »Pande«. Urejeno telovadnico s tatamiji imajo v prenovljenih prostorih opuščene »Vašhave« rudnika Zagorje.

Športno društvo Lumsi enkrat tedensko organizira vadbo za malčke stare 2 in 3 leta. Vadba poteka v telovadnici osnovne šole dr. Slavka Gruma. Ukvarjajo se tudi z animacijo športnih

rojstnodnevnih zabav za otroke, stare 3–12 let. Lumsi je društvo izkušenih in prijaznih animatorjev, med katerimi je tudi diplomantka Fakultete za šport.

Plesna šola Urška Zagorje vpisuje najmlajše v svoje vrste od tretjega leta naprej. »Cici ples« je namenjen otrokom, starim 3–5 let, »Junior mix« pa otrokom, starim 5–7 let. Vadba poteka enkrat na teden. Vesel smeh in glasba sta značilnost Urških plesnih uric za otroke (Plesna šola Urška Zagorje, 2015).

Nogometni klub Zagorje v svoje vrste sprejema dečke od petega leta naprej. Vadijo trikrat tedensko po eno uro v prostorih vrtca Smrkci. Otroci preko igre pridobivajo gibalna znanja in osnovne elemente nogometa.

1.4 DOSEDANJE RAZISKAVE O ŠPORTNIH PROGRAMIH ZA PREDŠOLSKE OTROKE

V nadaljevanju so opisane nekatere ugotovitve posameznih raziskav, ki so nam bile v pomoč in za primerjavo pri nastanku diplomskega dela.

Športno udejstvovanje otrok, starih od štiri do šest let, sta v ljubljanskem okrožju preučevali Kropelj in Videmšek (2003). Ugotovili sta, da se približno polovica otrok ne ukvarja z nobeno dejavnostjo. Športni dejavnosti se posveča 43 % otrok, z drugimi dejavnostmi pa se ukvarja samo 8 % otrok. Med športnimi dejavnostmi so najbolj priljubljene kolesarjenje, aktivnosti z žogo, rolanje, plavanje in smučanje. Organizirano športno igralnico obiskuje samo četrtnina otrok, največ enkrat tedensko. Ugotovili sta tudi, da so mestni otroci bolj športno aktivni od otrok z obrobja mesta. Več kot polovica vaških družin preživlja počitnice pasivno, njihovi otroci pa so tudi nasploh manj športno aktivni.

Čebokli (2006) je v svoji raziskavi ugotavljala vzroke staršev za vključevanje njihovih otrok (starih od tri do osem let) v športne programe. Rezultati so pokazali, da se starši zavedajo, da je najpomembnejši cilj za njihove otroke razvijanje gibalnih sposobnosti. Drugi cilji so še, da se seznanijo z različnimi športi in da koristno preživljajo prosti čas. Staršem je tudi všeč, da otrok spoznava vrstnike in z njimi aktivno sodeluje. Presenetljivo je spoznanje, da več kot polovici staršev niti ni bila toliko pomembna strokovna usposobljenost vaditeljev njihovih otrok. Otroci, vključeni v raziskavo, so bili v povprečju stari pet let in več kot polovica jih je bilo samih pobudnikov za športno dejavnost, ki jo sedaj obiskujejo. Več kot polovica staršev tistih otrok, ki obiskujejo organizirano vadbo, je tudi sama športno aktivna.

Tomc (2010) je v svoji raziskavi ugotavljala, kolikšen vpliv imajo starši pri vključevanju otrok v športno vadbo in kakšno mnenje imajo o vplivu gibalnih aktivnosti na otroka. Ugotovila je, da je več kot polovica staršev športno aktivnih, njihovi otroci pa nekoliko manj. Starši se zavedajo, da je gibalna dejavnost pomembna za razvoj otroka in da vpliva predvsem na

njegov gibalni in telesni razvoj. Najpomembnejši motivi staršev za vključevanje otrok v športne dejavnosti so, da se otrok zabava, da bo zdrav, da bo izpopolnil svoje spretnosti in se bo naučil še novih. Starši se s svojim otrokom najpogosteje udeležujejo v igrah z žogo, na igralih in na sprehodih.

Erjavec (2010) je v svoji raziskavi ugotavljala ali se starši v Kočevju zavedajo pomembnosti vključevanja najmlajših otrok v športno dejavnost ter kakšne so dejanske možnosti za to. Ugotovila je, da velika večina staršev vikende in počitnice s svojimi otroki preživlja športno aktivno. Približno isti delež otrok kot v ljubljanski regiji (43 %) in tudi staršev je vključenih v organizirano športno dejavnost. Največ jih obiskuje splošno športno vadbo. Velika večina (92 %) staršev si želi, da bi njihov otrok obiskoval strokovno vodeni športni program. Najraje pa bi svojega otroka vpisali k splošni vadbi, plavanju in v društvo, kjer bi otrok spoznal čim več različnih športov. Razlogi staršev, ki svojih otrok ne želijo vpisati v športne programe, so največkrat povezani z denarjem, saj je za njih ponudba predraga. Nekateri menijo, da ni pestre ponudbe, ali pa, da je otroke potrebno daleč voziti. Starši so podali tudi mnenja o vključevanju otrok v športne programe. Velika večina se jih strinja, da na vadbi pridobijo gibalne izkušnje in koristno preživijo svoj prosti čas. Strinjajo se tudi, da se na vadbi otroci učijo sodelovanja v skupini, spoznavajo in upoštevajo pravila ter spoznavajo športne igre, rekvizite in opremo. Nekoliko manj se starši strinjajo s tem, da otroci na vadbi spoznajo nove prijatelje in znanja, ki jim bodo koristila skozi vse življenje. Menijo tudi, da je za vodenje vadbe potrebna strokovna usposobljenost. V veliki večini se starši tudi strinjajo, da v vrtcu otroci niso dovolj športno aktivni.

1.5 CILJI IN HIPOTEZE

Šport ohranja in krepi otrokovo zdravje, razvija njegove sposobnosti in omogoča lažje vključevanje in prilagajanje v družbeno in naravno okolje, zato je pomembno, da starši že v predšolskem obdobju navajajo otroke na redno športno delovanje. Večina otrok uživa v gibanju in se z veseljem vključuje v spontane in vodene športne dejavnosti, če jim starši to omogočijo in jih pri tem spodbujajo (Videmšek idr., 2007). Tako moramo že najmlajšim omogočati čim bolj pestro, kvalitetno in strokovno vodeno vadbo.

Spodbudno družinsko okolje pozitivno vpliva na oblikovanje otrokove osebnosti in njegovih vrednot. Otrok prevzema navade, stališča in vrednote staršev, zato je ukvarjanje s športom znotraj družine zelo pomembno za njegovo nadaljnjo športno dejavnost in sprejemanje športa kot vrednote (Videmšek idr., 2003). Spodbuda in številna doživetja namreč vodijo k želji in potrebi po športnem udeleževanju tudi v kasnejših letih (Videmšek idr., 2001).

V raziskavi smo poskušali ugotoviti, ali se starši v občini Zagorje ob Savi zavedajo pomembnosti vključevanja predšolskih otrok v športne dejavnosti ter kakšne so dejanske

možnosti za to. S pomočjo anketiranja smo želeli ugotoviti, kakšne so možnosti in zanimanje okolja za razvoj športne dejavnosti za najmlajše na tem območju.

Cilji:

Glede na predmet in problem so cilji diplomskega dela naslednji:

- Ugotoviti razlike v izobrazbi staršev glede na vključevanje njihovih otrok v organizirano športno dejavnost.
- Ugotoviti razloge, zaradi katerih starši svojih otrok ne vpisujejo v organizirane športne aktivnosti.
- Ugotoviti, v katere športne programe bi starši vključevali svoje otroke.
- Ugotoviti, kakšno mnenje imajo starši o vključevanju predšolskih otrok v programe splošne vadbe in ali se mnenja razlikujejo glede na izobrazbo.

Hipoteze:

Na podlagi zgoraj opredeljenih ciljev smo postavili hipotezi, ki jih nameravamo v nadaljevanju preko anketnega vprašalnika tudi preveriti:

- Hipoteza 1: Bolj izobraženi starši pogosteje vpisujejo otroke v organizirane športne dejavnosti, kot starši z nižjo izobrazbo.
- Hipoteza 2: Mnenje o programih splošne športne vadbe za predšolske otroke se razlikuje glede na izobrazbo staršev.

Hipoteze smo potrjevali oziroma zavračali s petodstotno stopnjo tveganja ($p \leq 0,05$).

2 METODE DELA

2.1 PREIZKUŠANCI

Vzorec predstavljajo starši, katerih 5–6 letni otroci obiskujejo vrtec v Zagorju ob Savi. Anketni vprašalnik je izpolnilo 65 staršev, od tega 45 žensk in 20 moških. Izobrazba staršev v anketi je najpogosteje štiriletna ali petletna srednja šola (43 %).

2.2 PRIPOMOČKI

V raziskavi je bil uporabljen anketni vprašalnik, ki zajema 11 spremenljivk. Vprašalnik je večinoma sestavljen iz vprašanj zaprtega tipa. Uporabili smo tudi številsko ocenjevalno lestvico. Celoten vprašalnik je prikazan v prilogi (Priloga 1).

2.3 POSTOPEK

V teoretičnem delu smo s pomočjo domačih in tujih strokovnih knjig uporabili deskriptivno metodo dela. Podatke za raziskovalni del smo zbrali s pomočjo anonimnega anketnega vprašalnika z vprašanji zaprtega tipa. Staršem smo anketne vprašalnike razdelili v vrtcu.

Zbiranje podatkov za statistično obdelavo je potekalo v mesecu januarju 2015. Na pomoč pri razdeljevanju anket so priskočile vzgojiteljice, ki so staršem razdelile ankete, medtem ko so ti otroke pripeljali v vrtec ali jih prišli iskat. Reševanje ankete je bilo prostovoljno in tudi anonimnost sodelujočih v anketi je bila zagotovljena.

Za obdelavo podatkov smo uporabili program Microsoft Office Excel 2010. Rezultate smo predstavili z odstotki in jih ponazorili s tortnimi grafikoni.

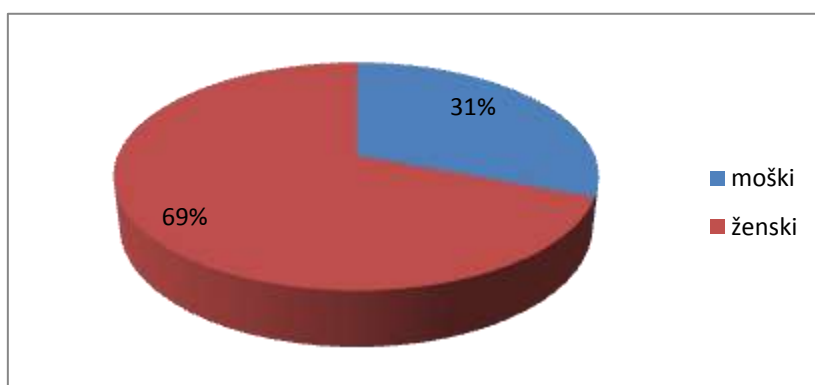
Podatke smo obdelali tudi z računalniškim programom SPSS. Za preverjanje hipotez smo uporabili H_i^2 test. Statistično značilnost smo ugotavljali na podlagi petodstotnega tveganja ($p \leq 0,05$). Rezultate smo predstavili z odstotki in jih ponazorili s tabelami.

3 REZULTATI IN RAZPRAVA

Na osnovi zastavljenih ciljev in glede na anketni vprašalnik, ki smo ga izvedli pri 65-ih starših, katerih otroci obiskujejo vrtec v Zagorju ob Savi, smo dobili rezultate, ki jih predstavljamo v nadaljevanju diplomskega dela. Rezultati so nazorno predstavljeni v tortnih grafikonih po posameznih sklopih anketnega vprašalnika.

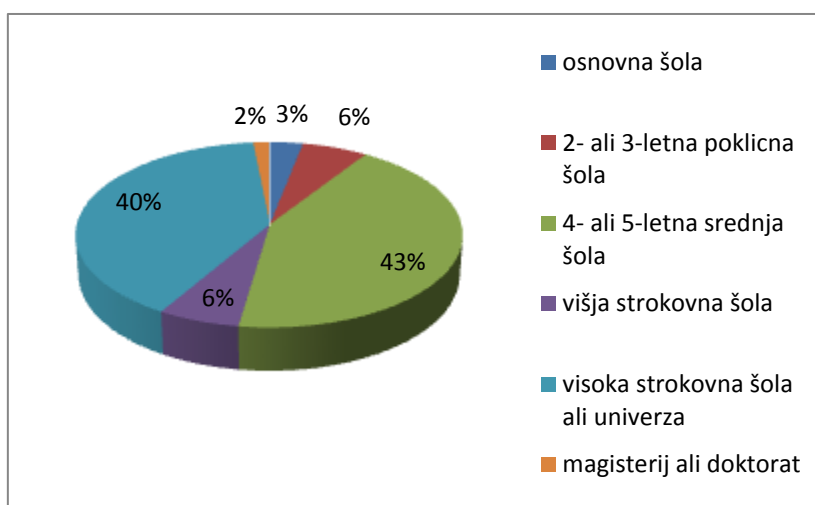
Analiza rezultatov je razdeljena na dva dela: prvi del vključuje analizo rezultatov vprašalnika za starše, drugi del pa preverjanje hipotez.

3.1 ANALIZA REZULTATOV VPRAŠALNIKA ZA STARŠE

Slika 1. Spol staršev.

Iz slike 1 je razvidno da je v anketi sodelovalo 65 staršev, in sicer 45 žensk in 20 moških.

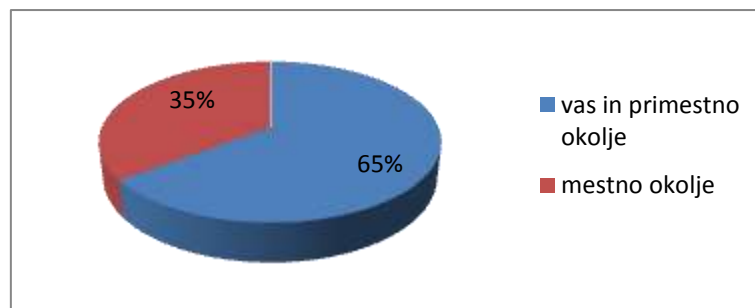

Slika 2. Izobrazba staršev.

Slika 2 prikazuje, da ima največ staršev končano štiriletno ali petletno srednjo šolo, sledi visoka strokovna šola ali univerza. Eden od staršev ima opravljen magisterij ali doktorat, dva pa dokončano osnovno šolo.

V raziskavah Čeboklijeve (2006) in Erjavčeve (2010) je sodelovalo največ staršev s štiriletno srednješolsko izobrazbo, kar je enako kot v naši raziskavi.

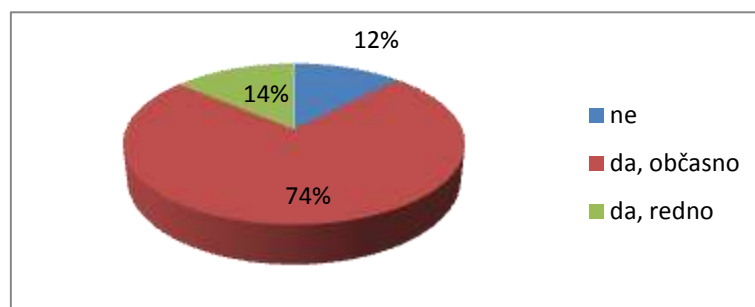
Izobrazba je dejavnik, ki vpliva na mnenje staršev o športni aktivnosti ter na materialni položaj družine. Višja izobrazba v večini primerov nakazuje tudi boljše finančno stanje družine. Tako lahko ti starši več denarja namenijo za razne pripomočke ter s tem otroka dodatno vzpodbujajo in animirajo. Privoščijo jim lahko boljše vadbene pogoje in boljše športno opremo (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009).

Slika 3. Okolje bivanja.

Iz slike 3 vidimo, da več kot polovica (65 %) družin biva na vasi in v primestnem okolju.

Kropejeva in Videmškova (2002) v raziskavi ugotavljata, da se starši iz mestnega okolja bolj zavedajo pomena organizirane športne vadbe za otroke in jih v večji meri vodijo na organizirano vadbo kot starši iz vaškega okolja, katerih otroci so na splošno manj dejavni v primerjavi z mestnimi otroki.

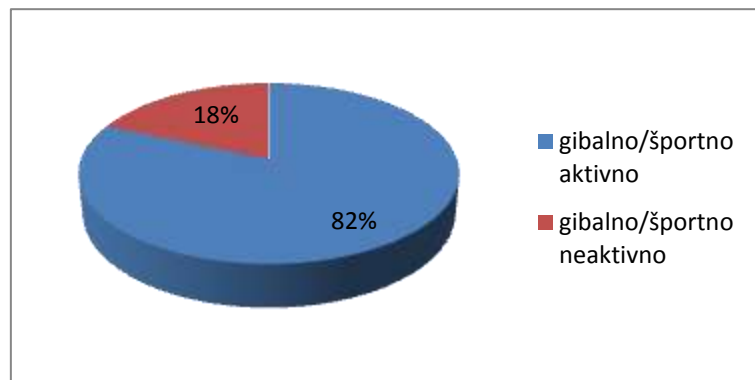

Slika 4. Športna aktivnost staršev.

Slika 4 prikazuje, da je večina staršev (74 %) redno športno aktivnih (najmanj dvakrat tedensko po 45 minut). Neaktivni in tisti, ki so aktivni občasno, pa so tesno skupaj.

V raziskavi Čeboklijeve (2006) se skoraj polovica vprašanih dokaj redno ukvarja s športom, rezultati Erjavčeve (2010) so zelo podobni.

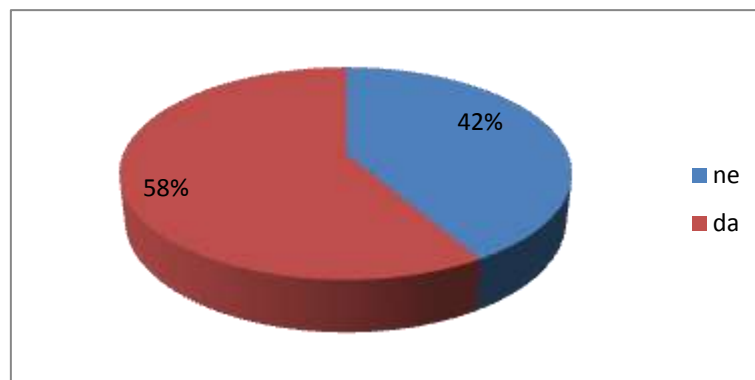
Zajčeva (2009) je ugotovila, da če se starši več ukvarjajo s športom (organiziranim ali neorganiziranim), se tudi njihovi otroci.

Slika 5. Otrokovo preživljanje prostega časa.

Iz slike 5 je razvidno, kako otrok večinoma preživlja prosti čas med vikendi in v času počitnic. Večina otrok (82 %) prosti čas preživlja aktivno (kolesarjenje, plavanje, pohodi, smučanje, sprehodi, štafetne igre ...). Dvanajst otrok (18 %) pa prosti čas preživlja neaktivno (TV, računalnik, pametni telefon, knjige, kino, družabne igre ...).

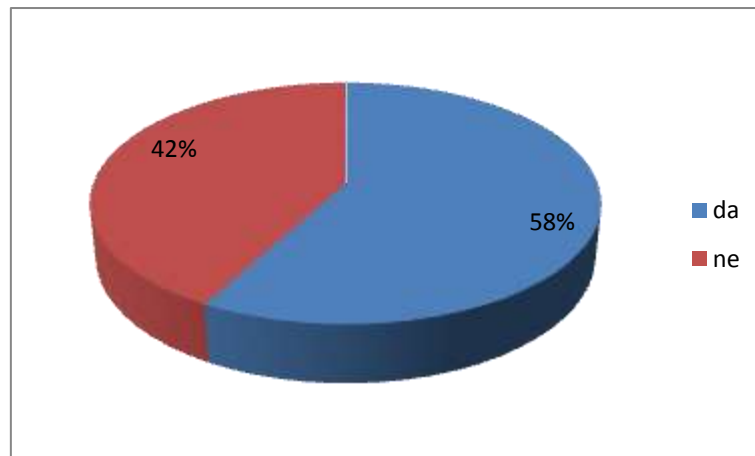
Zajčeva (2009) je v svoji raziskavi ugotovila, da 72 % staršev meni, da njihovi otroci svoj prosti čas preživljajo športno aktivno. V raziskavi Erjavčeve (2010) je delež nekoliko višji.

Slika 6. Obiskovanje organizirane popoldanske športne dejavnosti.

Na sliki 6 je prikazano število otrok, ki obiskujejo oziroma ne obiskujejo organizirane popoldanske športne dejavnosti. Nekaj več kot polovica (58 %) otrok obiskuje organizirano popoldansko športno dejavnost, nekaj manj (42 %) pa ne.

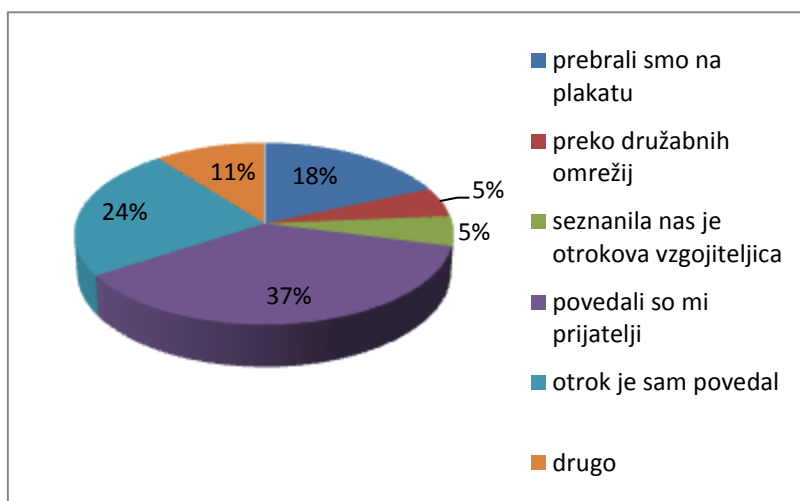
Kropejeva in Videmškova (2003) sta na vzorcu 460 vprašanih staršev otrok, starih od 4 do 6 let, ugotovili, da se približno polovica otrok ne ukvarja z nobeno dejavnostjo. Slaba polovica (43 %) pa se jih posveča športni dejavnosti.

Slika 7. Predhodno zanimanje o strokovni usposobljenosti vaditelja.

Na sliki 7 vidimo, da se je več kot polovica staršev (58 %) predhodno pozanimala o strokovni usposobljenosti vaditeljev. Odstotek nas preseneča in mislimo, da starši pri tem vprašanju niso odgovarjali povsem iskreno. Iz izkušenj vemo, da se starši največkrat ne pozanimajo o strokovni usposobljenosti, ampak jih bolj zanimajo osebnostne lastnosti vaditeljev. Ravno za delo z najmlajšimi, tudi na področju športa, pa je najpomembnejši visoko usposobljen in kompetenten kader.

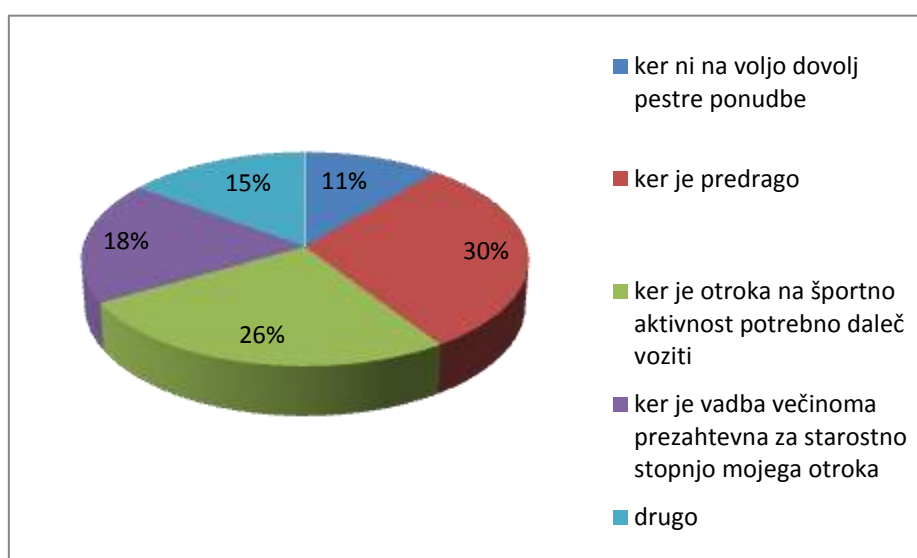
V raziskavi, ki jo je opravila Tomčeva (2010), je primerna strokovnost vaditelja, podobno kot v naši raziskavi, zanimala polovico anketirancev, kar pa je še vedno malo glede na sedanje zahteve staršev.

Slika 8. Seznanitev staršev s športno vadbo.

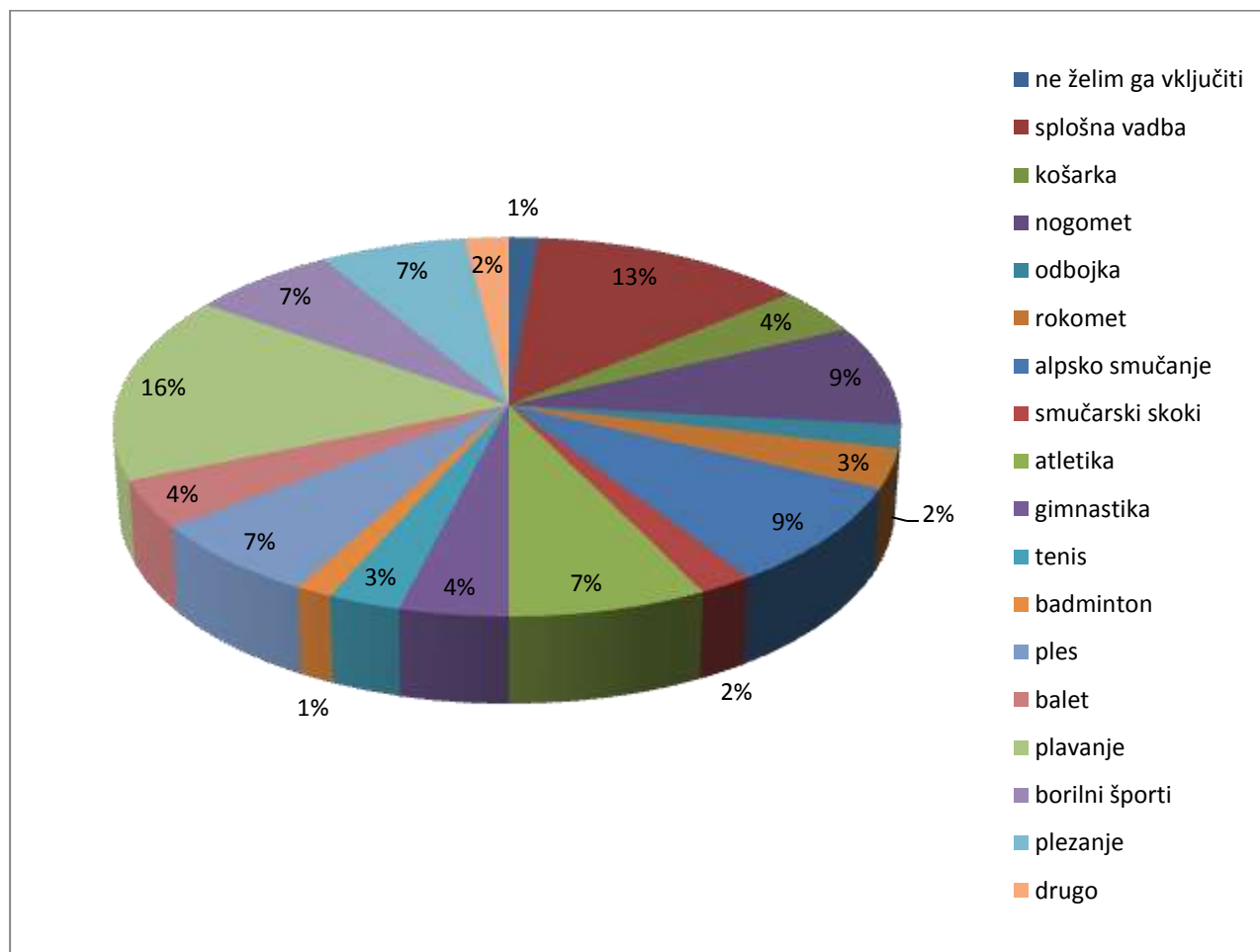
Slika 8 prikazuje, da je največ staršev (37 %) za vadbo izvedelo preko prijateljev, verjetno tistih staršev, katerih otroci so že obiskovali vadbo. Nato si sledijo: da je otrok sam povedal (24 %), da so prebrali na plakatu (18 %) in drugo (11 %). Pod drugo so navedli, da sami vodijo vadbo, izbrali so na podlagi lastnih izkušenj ali pa so se sami pozanimali o možnostih vadbe. Zanimivo se nam zdi, da sta samo dva starša za vadbo izvedela od otrokove vzgojiteljice.

Tudi Tomčeva (2010) v svoji raziskavi navaja, da je največ staršev (50 %) izvedelo za športno dejavnost tako, da so jim o tem povedali prijatelji, 23,8 % jih je za vadbo izvedelo preko plakatov in letakov, 11,9 % staršev je za to izvedelo od vzgojiteljice, v 4,8 % pa jim je za vadbo povedal otrok sam.

Slika 9. Razlog, da se otrok ne ukvarja z organizirano popoldansko športno aktivnostjo.

Iz slike 9 vidimo, da starši svojih otrok v športne programe ne vpisujejo predvsem zaradi predragih programov (30 %). To pripisujemo temu, da se je v zadnjih letih na tem območju zaprlo veliko tovarn in številni so izgubili službe. Temu sledi oddaljenost med otrokovim domom in mestom, kjer se aktivnost izvaja (26 %). To velja predvsem za družine, ki živijo na vasi in v primestnem okolju in so odvisne od lastnega prevoza, saj je javni promet v Zagorju ob Savi slabo urejen. Pod drugo so starši navedli, da otrok že obiskuje glasbeno šolo in da ga enostavno ne želijo vključiti v športno dejavnost.

Slika 10. Zanimanje za športni program.

Pri tem vprašanju so imeli starši več možnosti glede izbire odgovorov. Iz slike 10 lahko razberemo, v kateri strokovno vodeni športni program, organiziran v Zagorju ob Savi, bi želeli vključiti svojega predšolskega otroka. Največ staršev bi želelo svojega otroka vključiti v plavanje (16 %). Sledi mu splošna vadba (13 %). Ustrezne in kakovostne ponudbe vadbe za predšolske otroke v Zagorju ob Savi skorajda ni. Veliko zanimanja je tudi za atletiko (10 %) in gimnastiko (10 %), ki pa se ne izvajata v Zagorju ob Savi, odziv staršev pa kaže ravno nasprotno in perspektivno bi bilo razviti ti dve športni panogi tudi v tej občini. Pod drugo so starši napisali drsanje (2 %).

V raziskavi Zajčeve (2009) zaseda splošna športna vadba najvišje mesto. Sledijo ples, plavanje, smučanje in gimnastika.

Do podobnih rezultatov je v svoji raziskavi prišla tudi Erjavčeva (2010), kjer se največ staršev zanima za splošno vadbo otrok (42 %) in plavanje (37 %).

Tabela 1

Mnenje staršev o vključevanju predšolskih otrok v športne programe splošne vadbe

MNENJE STARŠEV	<i>N</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Športne dejavnosti ugodno vplivajo na otrokov intelektualni razvoj.	65	3	5	4,62	0,60
Otroci razvijajo gibalne sposobnosti.	65	3	5	4,75	0,53
Spoznajo veliko prijateljev.	65	3	5	4,52	0,69
Učijo se sodelovanja v skupini.	65	3	5	4,69	0,58
Spoznajo in poskušajo upoštevati pravila.	65	3	5	4,66	0,59
Spoznajo veliko športnih iger.	65	2	5	4,35	0,78
Spoznajo športne rekvizite in opremo.	65	2	5	4,48	0,71
Pridobijo znanja, ki jim bodo koristila skozi celo življenje.	65	2	5	4,43	0,77
Postanejo samozavestni.	65	2	5	4,35	0,82
Postanejo bolj »fit«.	65	1	5	3,83	1,11
Zadovoljijo potrebe po gibanju in igri.	65	3	5	4,31	0,81
Se samo igrajo.	65	1	5	2,69	1,19
Koristno preživijo prosti čas in sproščajo odvečno energijo.	65	3	5	4,60	0,58
V vrtcu se otroci dovolj športno udeležujejo, zato dodatne aktivnosti ne potrebujejo.	65	1	5	2,43	1,25

Legenda. N – število odgovorov; Min – najnižja vrednost; Max – najvišja vrednost; M – aritmetična sredina; SD – standardni odklon

Tabela 1 zajema spremenljivke pri enajstem vprašanju, ki se nanašajo na mnenje staršev o vključevanju predšolskih otrok v športne programe splošne vadbe. Tabela 1 prikazuje rezultate povprečja, standardnega odklona, med drugim pa lahko ugotovimo, koliko staršev se je v svojem odgovoru odločilo za posamezno postavko ter katere so najnižje in najvišje vrednosti, ki so bile podane za posamezno spremenljivko.

Iz tabele 1 je razvidno, da je pri vseh spremenljivkah podalo svoje mnenje vseh 65 vprašanih, pri čemer so povprečne vrednosti visoke. Vzrok za to je, da so posamezne spremenljivke, ki so jih starši izbrali na petstopenjski lestvici, dobile visoke ocene. Najnižja ocena, ki so jo starši lahko podali, je bila 1, kar je pomenilo da se sploh ne strinjajo, najvišja pa je bila ocena 5, kar je pomenilo, da se popolnoma strinjajo z izjavo.

Iz stolpca maksimum lahko ugotovimo, da so anketiranci pri vseh spremenljivkah vsaj enkrat uporabili najvišjo oceno »se popolnoma strinjam«. Kot najbolj zadovoljivo pa so starši

navedli spremenljivko »Otroci razvijajo gibalne sposobnosti«, kateri so namenili povprečno oceno 4,75. Preostali dve spremenljivki, ki sta takoj za njo dosegli visoko povprečje, sta »Učijo se sodelovanja v skupini« (4,69) in »Spoznajo in poskušajo upoštevati pravila« (4,66).

Iz stolpca minimum pa lahko ugotovimo, da so pri večini spremenljivk vsaj enkrat podali najnižjo oceno ena, kar pomeni, da se z izjavo sploh ne strinjajo. In sicer se starši sploh ne strinjajo s tem, da se v vrtcu otroci dovolj športno udeležujejo, zato dodatne aktivnosti ne potrebujejo (2,43) in da se v programih splošne športne vadbe samo igrajo (2,69).

3.2 PREVERJANJE HIPOTEZ

V raziskavi smo želeli ugotoviti razlike v izobrazbi staršev glede na vključevanje njihovih otrok v organizirano športno dejavnost ter kakšno mnenje imajo starši o vključevanju predšolskih otrok v programe splošne vadbe in ali se njihova mnenja razlikujejo glede na izobrazbo. Rezultati so prikazani v tabeli 2 in 3.

Tabela 2

Pogostost vpisovanja otrok v organizirane športne dejavnosti, glede na izobrazbo staršev

OBISKOVANJE ORGANIZIRANE ŠPORTNE DEJAVNOSTI	IZOBRAZBA	N	%	χ^2	p
DA	OŠ	1	50,00	11,05	0,03
	2l., 3l. PŠ	0	0,00		
	4l., 5l. SŠ	15	55,60		
	VIŠ	1	25,00		
	VIS, UNI	20	74,10		
	Mag., Dr.	1	100,00		
NE	OŠ	1	50,00		
	2l., 3l. PŠ	4	100,00		
	4l., 5l. SŠ	12	44,40		
	VIŠ	3	75,00		
	VIS, UNI	7	25,90		
	Mag., Dr.	0	0,00		

Legenda. N – število odgovorov; % – odstotek; χ^2 – vrednost Hi-kvadrata; p – statistična značilnost (χ^2); OŠ – končana osnovna šola; 2l., 3l. PŠ – končana 2- ali 3-letna poklicna šola; 4l., 5l. SŠ – končana 4- ali 5-letna srednja šola; VIŠ – končana višja strokovna šola; VIS, UNI – končana visoka strokovna šola ali univerza; Mag., Dr. – končan magisterij ali doktorat

Tabela 2 zajema prvo hipotezo, kjer vidimo, da prihaja do statistično značilnih razlik. Izobrazba staršev statistično značilno pomembno vpliva na vpisovanje otrok v organizirane športne dejavnosti. Izobrazba in obiskovanje popoldanske organizirane dejavnosti sta povezani pri stopnji tveganja 5 % (p = 0,03). Hipotezo 1 lahko potrdimo na podlagi pridobljenih podatkov.

Izobrazba staršev naj bi bila eden od dejavnikov, ki vplivajo na vključevanje otrok v športno vadbo, saj naj bi starši z višjo izobrazbo imeli tudi več znanja in zavedanja o pomenu gibanja od tistih z nižjo izobrazbo. Višja stopnja izobrazbe torej korelira s pogostejšo športno dejavnostjo.

Kropejeva in Videmškova (2003) sta proučevali vpliv okolja na športno aktivnost otrok, starih od štiri do šest let, ki hodijo v vrtec. Ugotovili sta, da starši z višjo stopnjo izobrazbe in višjimi dohodki v večji meri skrbijo za otrokovo športno dejavnost. Prav tako sta ugotovili, da se starejši roditelji, starši z več kot enim otrokom in starši samohranilci v večji meri športno ukvarjajo s svojim otrokom, vendar ta ne obiskuje športne igralnice.

S tega vidika hipotezo H1, ki pravi, da bolj izobraženi starši pogosteje vpisujejo svoje otroke v organizirane športne programe kot tisti z nižjo izobrazbo, na podlagi dobljenih podatkov lahko potrdimo.

Tabela 3

Razlike v mnenju staršev o programih splošne športne vadbe, glede na izobrazbo

MNENJE	IZOBRAZBA	N	%	χ^2	p
Športne dejavnosti ugodno vplivajo na otrokov intelektualni razvoj.	OŠ	2	3,08	6,16	0,75
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIS	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Otroci razvijajo gibalne sposobnosti.	OŠ	2	3,08	5,85	0,76
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIS	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Spoznajo veliko prijateljev.	OŠ	2	3,08	13,55	0,20
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIS	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Učijo se sodelovanja v skupini.	OŠ	2	3,08	11,72	0,30
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIS	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		

MNENJE	IZOBRAZBA	N	%	χ^2	p
Spoznajo in poskušajo upoštevati pravila.	OŠ	2	3,08	7,94	0,60
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Spoznajo veliko športnih iger.	OŠ	2	3,08	16,61	0,27
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Spoznajo športne rekvizite in opremo.	OŠ	2	3,08	19,93	0,22
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Pridobijo znanja, ki jim bodo koristila skozi celo življenje.	OŠ	2	3,08	10,00	0,66
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Postanejo samozavestni.	OŠ	2	3,08	10,64	0,63
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Postanejo bolj »fit«.	OŠ	2	3,08	26,89	0,15
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Zadovoljijo potrebe po gibanju in igri.	OŠ	2	3,08	7,56	0,73
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		

MNENJE	IZOBRAZBA	N	%	χ^2	p
Se samo igrajo.	OŠ	2	3,08	23,23	0,28
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
Koristno preživijo prosti čas in sproščajo odvečno energijo.	OŠ	2	3,08	9,34	0,43
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		
V vrtcu se otroci dovolj športno udeležujejo, zato dodatne aktivnosti ne potrebujejo.	OŠ	2	3,08	28,38	0,11
	2l., 3l. PŠ	4	6,15		
	4l., 5l. SŠ	27	41,54		
	VIŠ	4	6,15		
	VIS, UNI	27	41,54		
	Mag., Dr.	1	1,54		

Legenda. N – število odgovorov; % - odstotek; χ^2 – vrednost Hi-kvadrata; p – statistična značilnost (χ^2); OŠ – končana osnovna šola; 2l., 3l. PŠ – končana 2- ali 3-letna poklicna šola; 4l., 5l. SŠ – končana 4- ali 5-letna srednja šola; VIŠ – končana višja strokovna šola; VIS, UNI – končana visoka strokovna šola ali univerza; Mag., Dr. – končan magisterij ali doktorat

Tabela 3 prikazuje rezultate spremenljivk glede na izobrazbo staršev in zajema drugo hipotezo. Prišli smo do ugotovitve, da nobena od postavk ne poda statistično značilnih razlik, torej izobrazba statistično pomembno ne vpliva na mnenje staršev o programih splošne vadbe. Izobrazba in mnenje staršev o vključevanju otrok v programe splošne vadbe nista povezani pri stopnji tveganja 5 % (p = 0,44). Hipotezo 2 lahko ovržemo na podlagi pridobljenih podatkov.

Višja izobrazba še vedno korelira s pogostejšo športno dejavnostjo, vendar pa je v letu 2006 zaznati manjše razlike od preteklih obdobj. Razloge za to, da se je v zadnjih letih občutno dvignil delež športno dejavnih ljudi, da so se razmerja med moškimi in ženskami izenačila, da višina izobrazbe ni več tako pomembna za stopnjo ukvarjanja z športno dejavnostjo, lahko iščemo najprej v dvigu življenjskega standarda, v boljši ozaveščenosti in vedenju o negativnih posledicah športno nedejavnega načina življenja, večji in kakovostnejši ponudbi športnih pripomočkov, športnih programov, njihovi propagandi ter ponudbi različnih športnih prireditev (Sila, 2007, v Zajec, Videmšek, Štihec, Pišot in Šimunič, 2010).

Iz rezultatov lahko sklepamo, da izobrazba ni ključnega pomena pri oblikovanju življenjskega sloga odraslih. Zadnje raziskave kažejo na precejšno povečanje športne dejavnosti nasploh, s tem se je zvišala tudi ozaveščenost odraslih o pomenu in koristi gibanja za zdravje (Zajec, Videmšek, Štihec, Pišot in Šimunič, 2010).

Pretekle raziskave lahko povežemo z našimi rezultati in pridemo do ugotovitve, da z naraščanjem ozaveščenosti odraslih o pomenu gibanja narašča tudi ozaveščenost o pomenu gibanja otrok. Starši so s pozitivnim odnosom do športa zgled svojim otrokom. Ne glede na izobrazbo imajo zelo pozitivno mnenje o vključevanju predšolskih otrok v programe splošne vadbe. S tega vidika hipotezo H2, ki pravi, da se mnenje o programih splošne vadbe za predšolske otroke razlikuje glede na izobrazbo staršev, na podlagi dobljenih podatkov lahko ovržemo. Stopnja izobrazbe ne vpliva na oblikovanje mnenja o športnih programih za otroke.

4 SKLEP

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti, kako je s ponudbo in povpraševanjem po športnih programih za predšolske otroke v občini Zagorje ob Savi. Zanimalo nas je tudi, zaradi katerih razlogov starši svojih otrok ne vpisujejo v organizirane športne aktivnosti ter v katere strokovno vodene športne programe, ki bi bili organizirani v Zasavju, bi želeli vključiti svojega otroka.

Športna dejavnost je pomembna še posebno pri najmlajših. Preko športnih dejavnosti otroci ne razvijajo samo gibalnih sposobnosti, ampak se razvijajo tudi na čustvenem, socialnem in intelektualnem področju. Tega se zaveda tudi vse več staršev, saj želijo svojim otrokom nuditi le najboljše za njihov razvoj. Žal pa, kot smo ugotovili, je ponudba tovrstnih aktivnosti za najmlajše v Zagorju ob Savi in okolici pomanjkljiva.

V raziskavi smo uporabili anketni vprašalnik z 11 vprašanji, kjer nas je poleg osnovnih podatkov anketirancev zanimalo tudi: zaradi katerih razlogov starši svojih otrok ne vpisujejo v organizirane športne aktivnosti, v katere športne programe bi starši vključevali svoje otroke in kakšno mnenje imajo starši o vključevanju predšolskih otrok v programe splošne vadbe. Prav tako smo ugotavljali, koliko otrok že obiskuje športne aktivnosti in kako športno dejavni so njihovi starši.

Anketne vprašalnike smo ob pomoči vzgojiteljic razdelili staršem, ko so ti odložili otroka v vrtcu oziroma prišli ponj. Anketiranje je potekalo v mesecu januarju 2015. Rezultate smo obdelali s pomočjo statističnega programa SPSS, kjer smo izračunali frekvence in naredili tabele. Za preverjanje hipotez smo uporabili H_i^2 test, pri katerih smo stopnjo značilnosti ugotavljali na ravni pet odstotnega tveganja. Za prikaz grafikonov smo uporabili program Excel.

Glede na zastavljene cilje smo ugotovili, da starši z višjo izobrazbo pogosteje vpisujejo svoje otroke v programe športne vadbe. To je verjetno posledica boljšega ekonomskega statusa. Spraševali smo se tudi, zaradi katerih vzrokov starši svojih otrok ne vpisujejo v organizirane športne aktivnosti. Ugotovili smo, da so po mnenju mnogih predrage. Zanimalo nas je tudi, v katere športne programe bi starši najraje vključevali svoje otroke. Prišli smo do rezultatov, da bi starši v Zagorju ob Savi svoje otroke najraje vključevali v plavalne programe. V raziskavi smo ugotovili tudi, da se mnenje staršev o vključevanju predšolskih otrok v programe splošne vadbe ne razlikuje glede na izobrazbo.

Starši za svoje otroke povprašujejo po naslednjih dejavnostih: plavanje, splošna športna vadba, alpsko smučanje, atletika ... Vse dejavnosti so dosegle 10 % ali več. Vse te dejavnosti bi bilo možno izpeljati v Zagorju ob Savi, poiskati je potrebno le primere prostora ter se povezati s posameznimi vaditelji in klubi.

Na podlagi rezultatov menimo, da bi morali v Zagorju ob Savi razširiti ponudbo športnih programov za najmlajše. Ponudbo bi prilagodili željam staršev ter jo popestrili, da bi bila karseda zanimiva predšolski populaciji. Iz raziskave lahko vidimo, da je najbolj zaželeno plavanje. V primeru, da se na OŠ Toneta Okrogarja izvede projekt nadomestne gradnje funkcionalno neustrezne in dotrajane telovadnice in gradnja dvoranskega kopališča s 25-metrskim bazenom ter ureditev odprtih športnih površin, bo vse to tudi uresničljivo (Styra, 2015).

Starši so podali tudi mnenja o vključevanju otrok v športne programe. Velika večina se jih strinja, da na vadbi pridobijo gibalne izkušnje in koristno preživijo svoj prosti čas. Strinjajo se tudi, da se na vadbi otroci učijo sodelovanja v skupini, spoznavajo in upoštevajo pravila ter športne igre, rekvizite in opremo. Nekoliko manj se starši strinjajo s tem, da otroci na vadbi spoznajo nove prijatelje in pridobijo znanja, ki jim bodo koristila skozi vse življenje. Pri mnenjih staršev o pridobivanju telesne kondicije otrok na vadbi, o večji samozavesti in učinkovitosti vadbe, so bili starši nekoliko manj prepričljivi in enotni.

Z dobljenimi rezultati in samim diplomskim delom želimo dokazati, da sta v Zagorju ob Savi prisotna potreba in interes staršev za vključevanje najmlajših v športne programe.

5 VIRI

- Celoletna šola smučanja*. (3. 8. 2015). SK Zagorje. Pridobljeno iz <http://www.sk-zagorje.si/celoletna-sola-smucanja/>
- Čebokli, N. (2006). *Razlogi za vključevanje otrok v športno vadbo* (Diplomsko delo). Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Ljubljana.
- Erjavec, A. (2010). *Možnosti za vključevanje predšolskih otrok v športne programe na Kočevskem* (Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport). Pridobljeno iz <http://www.fsp.uni-lj.si/COBISS/Diplome/Diploma22057390ErjavecAndreja.pdf>
- Kropej, V. L. in Videmšek, M. (2002). Parents and sport activity of their preschool children = Starši in športna aktivnost njihovih predšolskih otrok. *Kinesiologija Slovenica*, 8(1), 19-24.
- Kropej, V. L. in Videmšek, M. (2003). Športno udejstvovanje štiri- do šestletnih otrok v ljubljanskem okrožju. *Šport*, 51(1), 60-62.
- Predšolski*. (3. 8. 2015). Plesna šola Urška Zagorje. Pridobljeno iz <http://urska-zagorje.com/predsolski>
- Šola Tone Okrogar 2010*. (5. 3. 2015). Styria Arhitektura. Pridobljeno iz <http://www.styria.si/index.php?id=216>
- Tomc, K. (2010). *Vpliv staršev na vključitev otrok v športno vadbo* (Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport). Pridobljeno iz <http://www.fsp.uni-lj.si/COBISS/Diplome/Diploma22057430TomcKatja.pdf>
- Tušak, M., Marinšek, M. in Tušak, M. (2009). *Družina in športnik*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Pišot, R. (2007). *Šport za najmlajše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Visinski, M. (2001). *Športne dejavnosti predšolskih otrok*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Berdajs, P. in Karpļuk, D. (2003). *Mali športnik*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Zajec, J. (2009). *Povezanost športne dejavnosti predšolskih otrok in njihovih staršev z izbranimi dejavniki zdravega načina življenja* (Doktorska disertacija). Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Ljubljana.

Zajec, J., Videmšek, M., Štihec, J., Pišot, R. in Šimunič, B. (2010). *Otrok v gibanju doma in v vrtcu*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper – Inštitut za kineziološke raziskave, Univerzitetna založba Annales.

Završnik, J. in Pišot, R. (2005). *Gibalna/športna aktivnost za zdravje otrok in mladostnikov*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper – Inštitut za kineziološke raziskave, Univerzitetna založba Annales.

6 PRILOGE

6.1 PRILOGA 1 – ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani starši,

Sem Tjaša Logaj, študentka Fakultete za šport v Ljubljani, smer športna vzgoja. Pri predmetu Elementarna športna vzgoja pripravljam diplomsko delo z naslovom **MNENJE STARŠEV O VKLJUČEVANJU PREDŠOLSКИH OTROK V ORGANIZIRANO ŠPORTNO VADBO V ZAGORJU OB SAVI**, zato Vas prosim, da rešite anketo in mi s tem pomagate priti do pomembnih ugotovitev. Vaši odgovori mi bodo služili izključno v raziskovalne namene in je zanje zagotovljena popolna anonimnost, hkrati pa Vas prosim, da odgovarjate iskreno.

1. Vaš spol (obkrožite): a) moški b) ženski

2. Najvišja dosežena stopnja izobrazbe:
 - a) osnovna šola
 - b) 2- ali 3-letna poklicna šola
 - c) 4- ali 5-letna srednja šola
 - d) višja strokovna šola
 - e) visoka strokovna šola ali univerza
 - f) magisterij ali doktorat

3. Okolje bivanja:
 - a) vas in primestno okolje
 - b) mestno okolje

4. Ali ste sami športno aktivni?
 - a) Ne.
 - b) Da, občasno.
 - c) Da, redno (najmanj 2-krat na teden po 45 minut).

5. Kako **večinoma** preživlja prosti čas Vaš otrok med vikendi in v času počitnic?
 - a) Gibalno/športno aktivno (kolesarjenje, plavanje, pohodi, smučanje, sprehodi, športne igre ...).
 - b) Gibalno/športno neaktivno (TV, računalnik, pametni telefon, knjige, kino, družabne igre ...).

6. Ali Vaš otrok obiskuje katero **organizirano** popoldansko športno dejavnost?
 - a) Ne.
 - b) Da. Katero? _____.

*Če ste na vprašanje 6 odgovorili z ne, nadaljujte pri vprašanju 9.

7. Ali ste se pred vpisom otroka pozanimali o strokovni usposobljenosti vaditelja?

- a) Da.
- b) Ne.

8. Kje in na kakšen način ste izvedeli za športno vadbo, ki ste jo izbrali Vašemu otroku?

- a) Prebrali smo na plakatu.
- b) Preko družabnih omrežij.
- c) Seznanila nas je otrokova vzgojiteljica.
- d) Povedali so mi prijatelji.
- e) Otrok je sam povedal.
- f) Drugo _____.

9. V kateri športni program, ki bi bil strokovno voden in organiziran v Zasavju, bi želeli vključiti svojega otroka (možni največ trije odgovori)?

- a) Ne želim ga vključiti
- b) Splošna vadba
- c) Košarka
- d) Nogomet
- e) Odbojka
- f) Rokomet
- g) Alpsko smučanje
- h) Smučarski skoki
- i) Atletika
- j) Gimnastika
- k) Tenis
- l) Badminton
- m) ples
- n) Balet
- o) Plavanje
- p) Borilni športi
- q) Plezanje
- r) Drugo _____

10. Kateri je **najpomembnejši** razlog, da se Vaš otrok **ne ukvarja** z organizirano popoldansko športno aktivnostjo (možen največ en odgovor)?

- a) Ker ni na voljo dovolj pestre ponudbe.
- b) Ker ni strokovnega vodstva.
- c) Ker je predrago.
- d) Ker je otroka na športno aktivnost potrebno daleč voziti.
- e) Ker je vse usmerjeno v specialen trening športnih zvrsti.
- f) Ker mojega otroka šport ne zanima.
- g) Ker je vadba večinoma prezahtevna za starostno stopnjo mojega otroka.
- h) Drugo _____

11. Z **x** označite kakšno je Vaše mnenje o vključevanju predšolskih otrok v športne programe **splošne vadbe** (1 = se sploh ne strinjam, 5 = se popolnoma strinjam).

	1	2	3	4	5
Športne dejavnosti ugodno vplivajo na otrokov intelektualni razvoj.					
Otroci razvijajo gibalne sposobnosti.					
Spoznajo veliko prijateljev.					
Učijo se sodelovanja v skupini.					
Spoznajo in poskušajo upoštevati pravila.					
Spoznajo veliko športnih iger.					
Spoznajo športne rekvizite in opremo.					
Pridobijo znanja, ki jim bodo koristila skozi celo življenje.					
Postanejo samozavestni.					
Postanejo bolj »fit«.					
Zadovoljijo potrebe po gibanju in igri.					
Se samo igrajo.					
Koristno preživijo prosti čas in sproščajo odvečno energijo.					
V vrtcu se otroci dovolj športno udeležujejo, zato dodatne aktivnosti ne potrebujejo.					

Za odgovore se Vam najlepše zahvaljujem in Vas lepo pozdravljam!